

Het Nationaal Inkoop Onderzoek in de Zorg

Een eerste verkenning naar de capaciteit van de inkoopfunctie in zorgorganisaties

Intrakoop
i.s.m. Marlyse-Research

November 2023

Management summary

- Als inkoopcoöperatie voor de zorg voelt Intrakoop een verantwoordelijkheid voor de beschikbaarheid van inkoopcapaciteit in de zorg op de langere termijn. In gesprekken met leden is de beschikbare capaciteit van de inkoopfunctie een steeds vaker terugkerend onderwerp.
- Met een ledenraadpleging, gehouden in oktober 2023, wil Intrakoop in kaart brengen op welke wijze de inkoopcapaciteit binnen zorgorganisaties is ingericht en welke knelpunten deze organisaties ervaren, om daarna gericht te kunnen bijdragen aan oplossingen. Deze rapportage presenteert de resultaten van die ledenraadpleging.
- Voor de online ledenraadpleging zijn 998 inkopers uitgenodigd.
 - 306 inkopers hebben deelgenomen (=32%).
 - De inkopers vertegenwoordigen 195 zorgorganisaties (=64%).
- De inkoopfunctie vergrijsst: 5% is jonger dan 30 jaar. 50% is ouder dan 50 jaar.
- Een kwart van de organisaties heeft ten minste één openstaande vacature. In de cure is dit zelfs 45%.
- Het duurt gemiddeld 20 weken om een vacature voor een inkoopfunctie ingevuld te krijgen.
- De sector lijkt moeite te hebben om jonge inkopers aan zich te binden: in de leeftijd tot 30 jaar verwacht 43% van de inkopers over vijf jaar niet meer werkzaam te zijn in een inkoopfunctie.
- 40% ervaart de werkdruk als 'veel te hoog' of 'te hoog'. Nog eens 31% antwoordt 'een beetje te hoog'.
- Inkopers verwachten dat het percentage dat een hoge werkdruk ervaart met ongeveer de helft afneemt als alle vacatures ingevuld zouden zijn.

Inleiding

Aanleiding

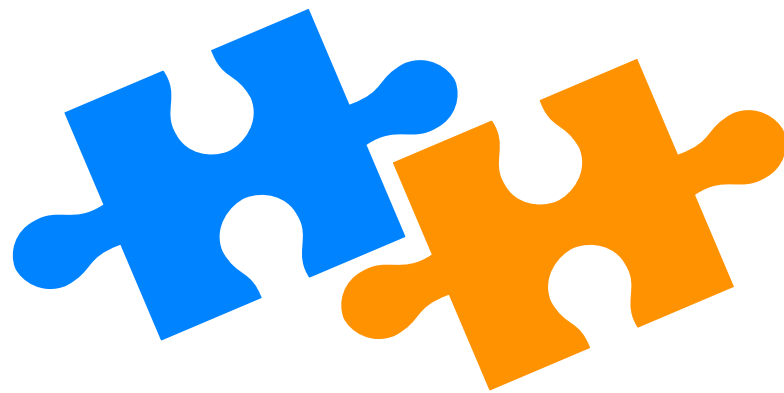
Veel zorgorganisaties hebben te maken met capaciteitsproblemen binnen de inkoopfunctie of inkoopafdeling. In gesprekken met zorgorganisaties is dit inmiddels een vaak terugkomend onderwerp. Vacatures worden niet ingevuld en er is weinig instroom van nieuwe inkopers buiten de zorg. Als inkoopcoöperatie voor de zorg voelt Intrakoop een verantwoordelijkheid voor de beschikbaarheid van inkoopcapaciteit in de zorg op de langere termijn.

Doelstelling

In kaart brengen van de wijze waarop inkoopcapaciteit binnen zorgorganisaties is ingericht en welke knelpunten deze organisaties ervaren, om daarna gericht te kunnen bijdragen aan oplossingen.

Wie zijn wij

Intrakoop is de inkoopcoöperatie van de zorg voor ruim 500 zorgorganisaties met meer dan 7.000 locaties. We verbinden leden en leveranciers met elkaar. Zo maken we goede zorg betaalbaar.

Onderzoekspopulatie en respons

- Voor de uitvoering van het veldwerk is gebruik gemaakt van een online ledenraadpleging onder 998 inkopers in de zorgsector. De inkopers zijn werkzaam bij 319 verschillende zorgorganisaties, allen lid van Intrakoop. Het betreft doorgaans de grotere zorgorganisaties met een expliciete inkoopfunctie of -afdeling.
- De deelnemende organisaties vertegenwoordigen bij elkaar € 47 mld. aan bedrijfsopbrengsten en € 16 mld. aan inkoopgerelateerde exploitatiekosten. Het betreft zo'n 60% van alle zorgorganisaties met een omzet groter dan € 1 mln. omzet.
- De relaties zijn per e-mail uitgenodigd voor deelname aan het onderzoek, verspreid over drie weken: van dinsdag 12 oktober tot en met 3 november 2023.
- In totaal hebben 306 inkopers de vragen beantwoord. Het responspercentage bedraagt daarmee 32%. De inkopers vertegenwoordigen 195 zorgorganisaties (=64%).

Verantwoording

- In deze rapportage worden de resultaten een aantal keer uitgesplitst naar 'cure' en 'care'. Tot de cure-sector worden alle ziekenhuizen en revalidatiecentra gerekend. De care-sector omvat de organisaties in de ouderenzorg, GGZ en gehandicaptenzorg. In deze ledenraadpleging gaat het om 107 inkopers in de cure en 173 in de care-sector. In de grafieken worden de 13 inkopers die elders werkzaam zijn niet als aparte categorie getoond. Zij worden daarentegen wel in het totaal meegenomen. Het totaal in de grafieken kan hierdoor afwijken van de optelling van de sectoren.
- Per organisatie zijn meerdere inkopers gevraagd om deel te nemen aan het onderzoek. Aan de inkopers zijn vragen gesteld over zowel de eigen functie, als over hun zorgorganisatie. Bij de vragen over de organisatie is weging toegepast ter correctie van het aantal deelnemende inkopers binnen een organisatie.

Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid

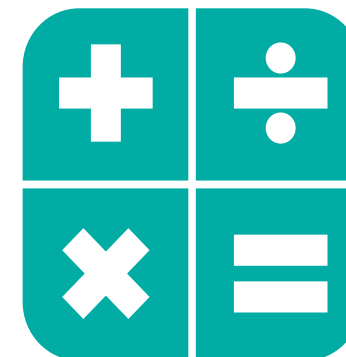
Het doen van uitspraken, die geldig zijn voor de totale zorgsector, brengt met zich mee dat rekening dient te worden gehouden met een betrouwbaarheidsinterval.

Bij de presentatie van deze onderzoeksresultaten wordt uitgegaan van een statistisch significantieniveau van 95%, wat betekent dat de werkelijke waarde met een betrouwbaarheid van 95% zal liggen binnen een specifiek interval. Bij een respons van n=306 gelden de volgende betrouwbaarheidsintervallen:

Uitkomst (%)	interval (%; 2 x SD)
50	5,6
40 of 60	5,5
30 of 70	5,1
20 of 80	4,5
10 of 90	3,4
5 of 95	2,4

Dit betekent dat bij 306 respondenten en een onderzoeksuitkomst van 20% de werkelijke uitkomst ligt tussen 15,4% en 24,6% ($=20\% \pm 4,6$). Bij een kleinere subgroep, bijvoorbeeld alleen de organisaties in de cure-sector (n=107) is het betrouwbaarheidsinterval breder.

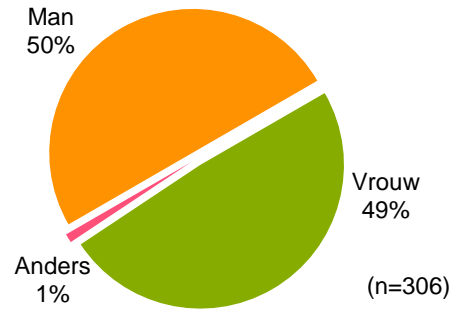
Statistisch significante verschillen worden in de illustraties vetgedrukt en/of in de tekst aangeduid met '(p<0.05)'.

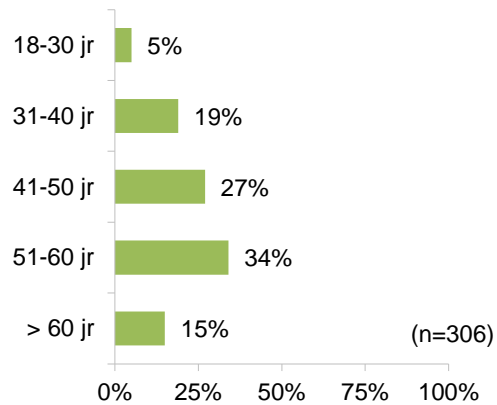

Achtergrondkenmerken

Wat is je geslacht?

Wat is je leeftijd?

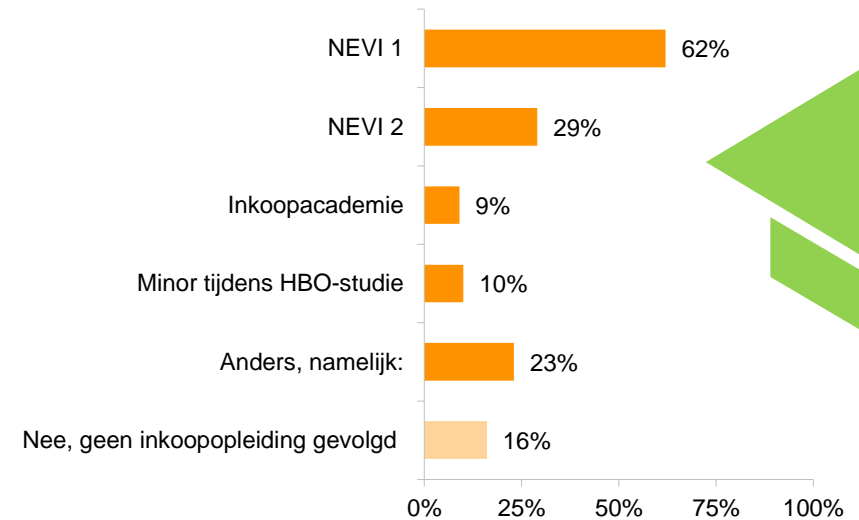

- De gemiddelde leeftijd van inkopers in de zorgsector is 49 jaar. Bijna de helft van de inkopers (=49%) is ouder dan 50 jaar. Slechts 5% van de inkopers is 30 jaar of jonger.
- Tussen de cure- en care-sector bestaan geen grote verschillen in leeftijd: In de cure-sector is de gemiddelde leeftijd van de inkopers 48 jaar. In de care zijn de inkopers gemiddeld 50 jaar.
- 29% van de inkopers heeft NEVI 2 gevolgd. 38% heeft alleen NEVI 1.
- 16% heeft geen specifieke inkoopopleiding gevolgd. Dit percentage is bij de vrouwen met 21% hoger dan bij de mannen (11%).

Heb je een gerichte inkoopopleiding gevolgd?

Zo ja, welke?

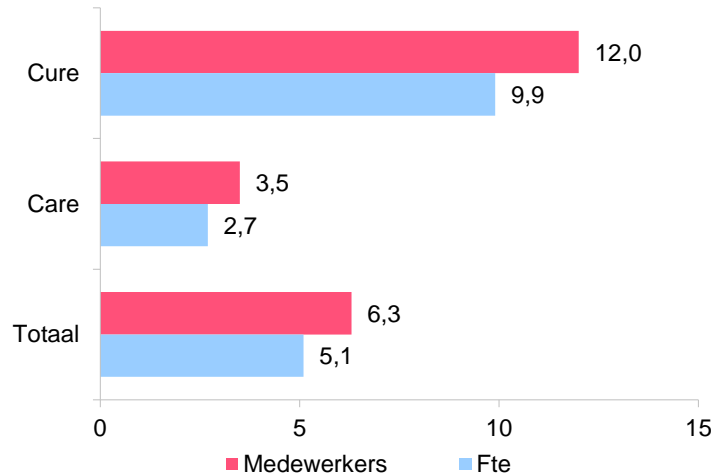
Meer dan één antwoord mogelijk.

Huidige en gewenste bezetting

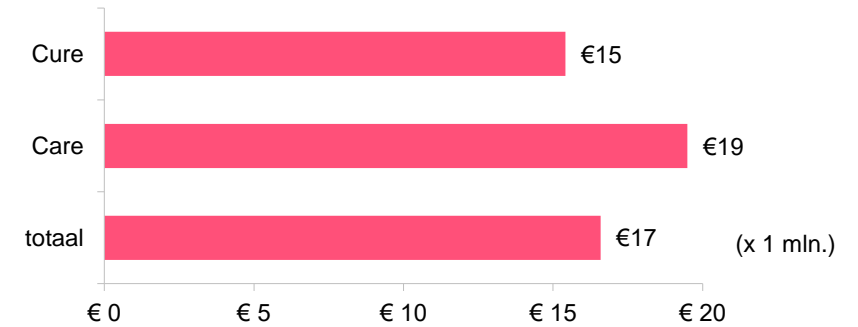
*Uit hoeveel mensen bestaat de totale formatie voor de inkoopfunctie / inkoopafdeling?
Exclusief tijdelijke externe inhuur*

- In de zorgsector werken volgens de formatie in het personeelsplan gemiddeld ruim zes inkoopers. Het gemiddeld aantal fte met een inkoopfunctie bedraagt 5,1.
- Tussen de cure- en de caresector is een flink verschil te zien. In de cure werkt gemiddeld 9,9 fte op de inkoopfunctie. In de care ligt het aantal fte gemiddeld op 2,7 ($p < 0.05$).
- Op basis van het aantal medewerkers en het aantal fte, kan de deeltijdfactor worden berekend. Deze bedraagt 81%. Uitgaande van 36-urige werkweek betekent het dat een inkoopster in de zorg gemiddeld zo'n 29 uur per week werkt. Tussen zorgorganisaties in de cure- en de caresector zijn geen verschillen gevonden.

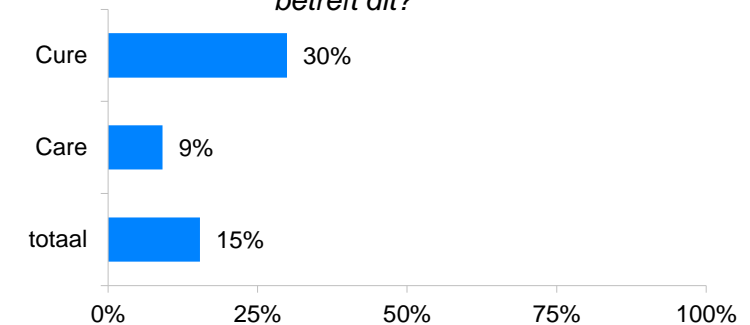
- De inkoopgerelateerde exploitatiekosten per fte van de inkoopfunctie bedragen gemiddeld € 17 mln. In de cure-sector ligt dit gemiddelde met € 15 mln. iets lager dan in de care-sector (€ 19 mln.)

Gemiddelde inkoopgerelateerde exploitatiekosten per fte inkoopfunctie

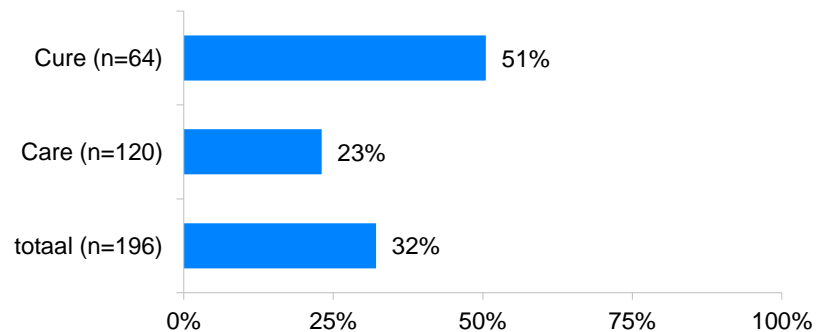
- 15% van de zorgorganisaties kampt met langdurig zieken op de inkoopafdeling. Opvallend is het verschil tussen de cure en de care-sector (30% versus 9%).

Zijn er binnen de inkoopfunctie / inkoopafdeling op dit moment langdurig zieken? Zo ja, hoeveel FTE betreft dit?

- 32% van de organisaties maakt binnen de inkoopfunctie / de afdeling inkoop gebruik van externe inhuur. In de cure-sector ligt het percentage inhuur met 51% aanzienlijk hoger dan in de care-sector ($p < 0.05$).

Wordt er momenteel binnen de inkoopfunctie / inkoopafdeling gebruik gemaakt van externe inhuur (bijv. zzp-ers)?

- De gemiddelde externe inhuur bij zorgorganisaties bedraagt 1 fte.

Gemiddeld aantal FTE externe inhuur

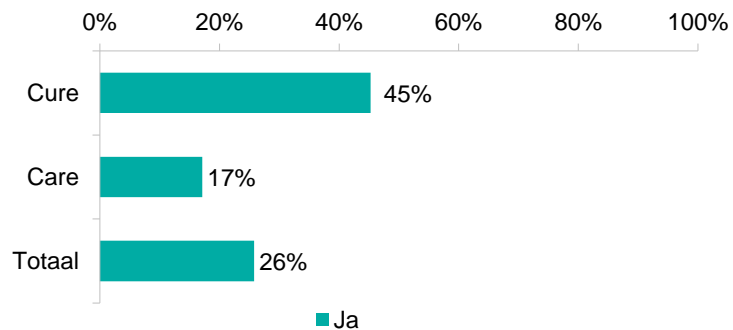

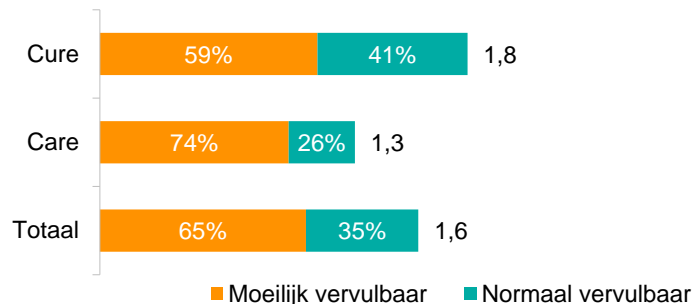
Vacatures

- Ruim een kwart van de deelnemende organisaties (=26%) heeft een vacature op de inkoopafdeling. In de cure-sector is er met 45% van de organisaties aanzienlijk vaker een vacature dan in de care-sector (=17%). Dit verschil is statistisch significant ($p < 0.05$).
- Het betreft gemiddeld 1,6 vacatures per organisatie. Afgerond gaat het in de cure-sector om gemiddeld twee vacatures en in de care om één vacature per organisatie.
- 65% van de vacatures is moeilijk vervulbaar en staat langer dan drie maanden open.

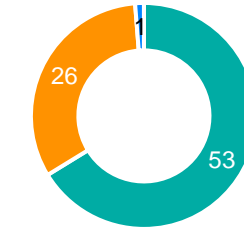
Zijn er in jouw organisatie binnen de inkoopfunctie / inkoopafdeling op dit moment vacatures?

Hoeveel vacatures zijn er op het moment binnen de inkoopfunctie / op de inkoopafdeling?

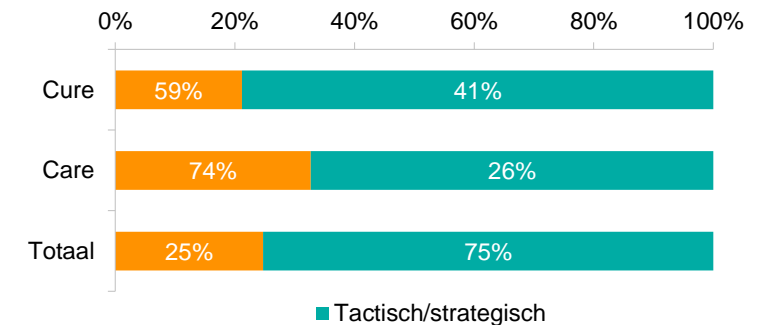
Hoeveel vacatures zijn er op het moment binnen de inkoopfunctie / op de inkoopafdeling?

■ Cure ■ Care ■ Overig

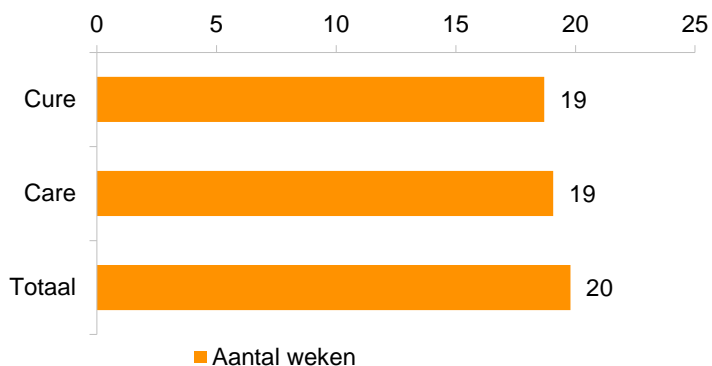
- De onderzochte organisaties hebben samen 80 vacatures voor een inkoopfunctie: 53 vacatures bij cure-organisaties, 26 bij care-organisaties en 1 bij 'overig'.
- Van het totaal aantal inkoopvacatures is 75% tactisch/strategisch van aard. Het resterende kwart betreft operationele functies.
- Het aandeel tactisch/strategische vacatures is in de cure-sector met 41% hoger dan in de care-sector (=26%). ($p < 0.05$).

Hoeveel van deze vacatures betreffen operationele inkoopfuncties? En hoeveel tactisch/strategisch?

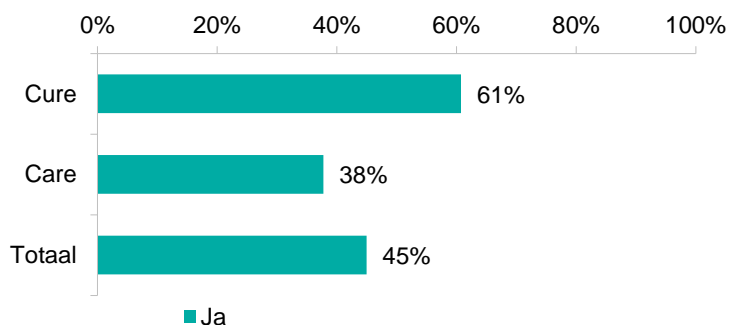

- Gemiddeld duurt het ongeveer vijf maanden om een vacature voor een inkoopfunctie ingevuld te krijgen.
- 45% van de zorgorganisaties verwacht dat de komende vijf jaar vacatures gaan ontstaan door inkopers die met pensioen gaan. In de cure is dit percentage met 61% aanzienlijk hoger dan in de care-sector (=38%) ($p < 0.05$).

Hoe lang duurt het ongeveer om een vacature voor een inkoopfunctie binnen jouw organisatie ingevuld te krijgen?

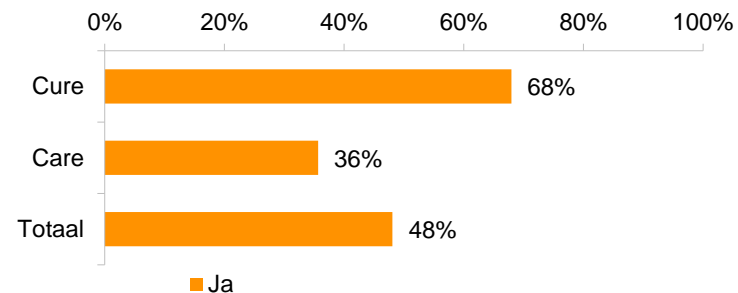

Verwachten jullie de komende vijf jaar vacatures van inkoopcollega's die de organisatie verlaten vanwege het bereiken van de pensioenleeftijd?

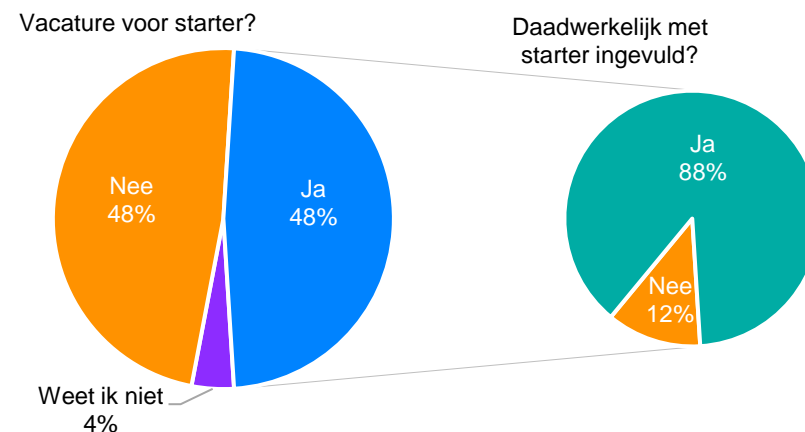

- Functies voor starters met maximaal twee jaar inkoopervaring zijn vooral in de cure-sector te vinden: 68% van de zorgorganisaties in de cure-sector heeft de afgelopen vijf jaar een vacature voor een starter gehad versus 36% in de care-sector ($p < 0.05$).

Heeft je organisatie de afgelopen vijf jaar gericht een vacature gehad voor een starter (0-2 jaar inkoopgerelateerde ervaring)?

Heeft je organisatie de afgelopen vijf jaar gericht een vacature gehad voor een starter (0-2 jaar inkoopgerelateerde ervaring)?

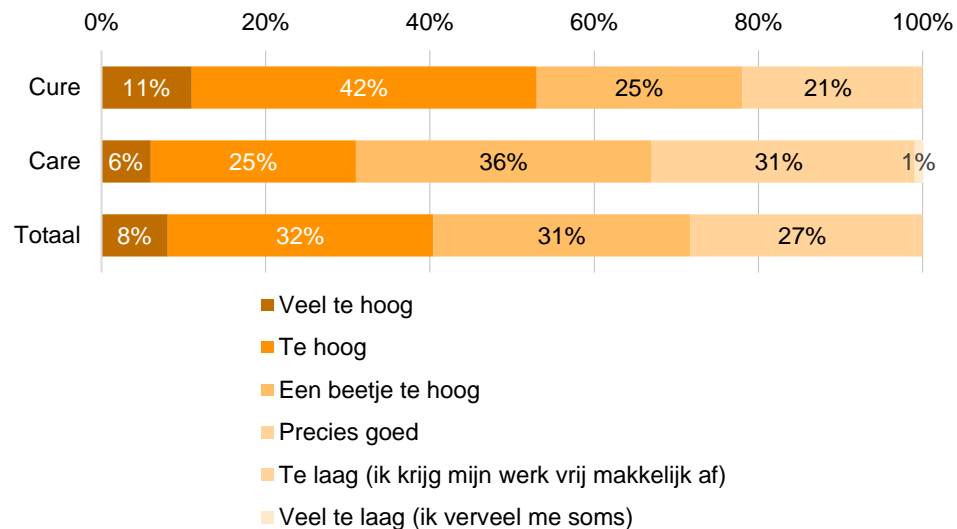

Ervaren werkdruk

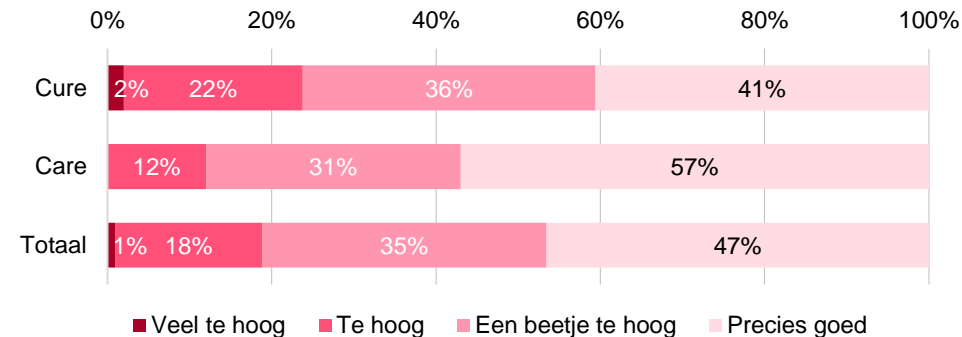
- 40% van de inkopers ervaart de eigen werkdruk als te hoog of 'veel te hoog'.
- Bij de inkopers in de cure-sector is de ervaren werkdruk hoger dan bij de collega's in de care-sector: 53% versus 31%. Dit verschil tussen cure en care is statistisch significant ($p < 0.05$).

Hoe ervaar je de huidige werkdruk in jouw eigen inkoopfunctie?

- Als de formatie op peil is - alle vacatures zijn vervuld en er zijn geen langdurig zieken - dan halveert naar verwachting het percentage inkopers dat een te hoge werkdruk ervaart. 19% verwacht dat er dan nog sprake is van '(veel) te hoge' werkdruk. Deze tendens is zowel bij de cure- als de caresector zichtbaar.

Hoe verwacht je dat jouw werkdruk is als de formatie op peil is?

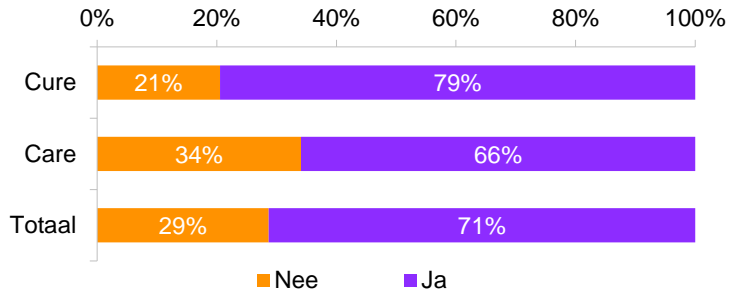
Selectie: indien op de inkoopafdeling vacature(s) zijn of langdurig ziekteverzuim (> 4 weken.)

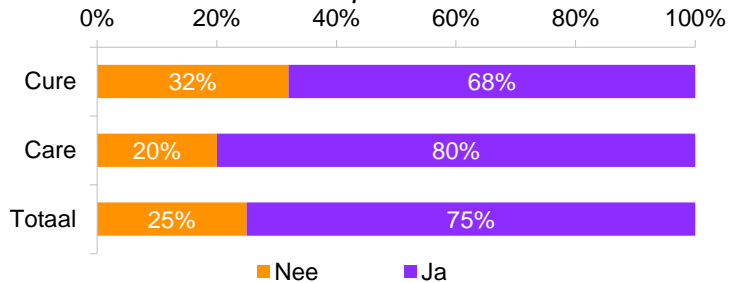
Toekomstverwachting en doorontwikkeling inkoopfunctie

- 71% van de inkoopers geeft aan dat er binnen hun organisatie behoefte is aan opleiding en verdere ontwikkeling van de inkoopfunctie. In driekwart van de gevallen is die ruimte er ook daadwerkelijk.

Is er binnen je zorgorganisatie behoefte aan opleiding en verdere ontwikkeling van de inkoopfunctie?

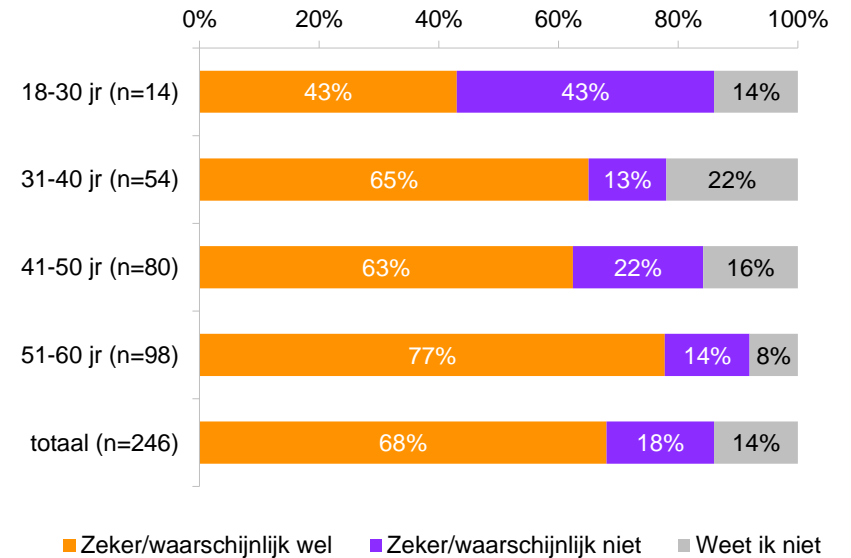
Is er binnen je zorgorganisatie voldoende ruimte voor opleiding en verdere ontwikkeling van de inkoopfunctie?

Selectie: behoefte aan opleiding en verdere ontwikkeling inkoopfunctie = 'ja'.

- Ongeveer twee derde van de inkoopers ziet zichzelf over vijf jaar nog werken in een inkoopfunctie. Opvallend is dat in de jongste leeftijdscategorie (18-30 jaar) die verwachting met 43% het kleinst lijkt. Bij de interpretatie van dit percentage dient echter rekening te worden gehouden met het beperkte aantal inkoopers (n=14) in deze leeftijdscategorie. Tussen cure en care is geen duidelijk verschil gevonden.

Zie je je zelf over vijf jaar nog werken in een inkoopfunctie in de zorg?

Selectie: excl. 60 jaar of ouder.